

A fi d'aclarir-ho

Essent insuficient el nombre de preposicions i de conjuncions que en la nostra llengua —com en les altres llengües romàniques— van sobreviure del vell tronc llatí, la mateixa llengua —el seu ús, la seva dinàmica— en va crear de noves, a les quals cal afegir, a més, les nombroses locucions prepositives i conjuntives que s'han anat formant al llarg del temps, en una creació incessant i, en realitat, d'impossible catalogació exhaustiva. Les locucions prepositives, especialment, es pot dir que són en nombre indefinit, ja que poden considerar-se com a tals tots els grups o conjunts de mots formats essencialment per un substantiu reforçat normalment per dues preposicions simples —una d'anterior i una de posterior— i que, expressant un determinat tipus de relació, introdueixen un grup nominal o un altre d'equivalent.

Al costat, però, dels conjunts de mots que es puguin considerar, en un sentit ampli, locucions prepositives, existeixen les locucions prepositives pròpiament dites, volem dir les que són perfectament establertes i fixades i que trobem al lloc que els correspon dels diccionaris i, especialment, de les gramàtiques. Així, amb el substantiu *fi* —que usat com un mot del masculí significa «objectiu», «finalitat»— s'ha format la locució prepositiva *a fi de*, la qual, al seu torn, ha esdevingut conjuntiva amb la substitució de la preposició *de* per la conjunció *que*: *a fi que*. Tant l'una com l'altra indiquen, naturalment, finalitat: *Ho expliquen a fi d'aclarir-ho*, *Ho repeteixo a fi que se'n recordi*. En lloc de *a fi de* a vegades n'hi ha que diuen «*a la fi de*», i ara mateix acabem de rebre una circular on aquesta expressió apareix escrita dues vegades: «*a la fi d'aclarir*», «*a la fi d'aconseguir*». Però aquesta solució és doblement condemnable: en primer lloc, perquè *a fi de* és ja una locució perfectament fixada i no és lícit d'introduir-hi cap article, i en segon lloc perquè l'article *que*, si de cas, hi escauria, hauria d'ésser *el* i no *la*, car, tal com hem dit, *fi*, significant «objectiu» és un nom del masculí: del femení vol dir «acabament», «terminació». Caldria, per tant, prescindir d'una expressió com «*a la fi de*» i de totes aquelles altres que disfiguren les locucions ja existents: *a fi de* té com a expressions concurrents legítimes per tal de i les que es poden formar amb d'altres substantius: amb el propòsit de, amb la finalitat de, amb l'objectiu de...

Albert Jané